

Dosar nr. 3r-61/24
2-22043674-01-3r-12032024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, A. Braga, V. Negru)

DECIZIE

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Complet de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând recursul depus de Anatolie Maței,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Anatolie Maței împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei
municipiului Chișinău privind contestarea actelor administrative
împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a declarat inadmisibil apelul depus de Anatolie Maței, din motivul că motivarea
apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege,

c o n s t a t ă :

La 30 martie 2022, Anatolie Maței a depus acțiune împotriva Consiliului
municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău privind contestarea actelor
administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a
fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Anatolie Maței împotriva
Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău privind
contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 12 octombrie 2023, Anatolie Maței a declarat apel nemotivat
împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea
integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea
să fie admisă integral.

Prin încheierea din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat
inadmisibil apelul depus de Anatolie Maței, din motivul că motivarea apelului nu a
fost depusă în termenul prevăzut de lege (f.d. 115-116).

La data de 01 martie 2024, Anatolie Maftai, a depus recurs împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, anularea încheierii instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare pentru examinarea cererii de apel (f.d. 119-122).

În motivarea recursului, Anatolie Maftai a invocat că, instanța de fond a încălcat termenul motivării hotărârii și nu a publicat hotărârea motivată în termenul prevăzut de lege.

A mai susținut recurentul că instanța de apel i-a îngrădit dreptul la justiție prin faptul că nu a dispus printr-o încheiere să nu se dea curs cererii de apel și să-i acorde apelantului/recurentului termen pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel.

La data de 15 aprilie 2024 Anatolie Maftai a depus supliment la cererea de recurs, invocând dezacordul cu decizia instanței de apel și aceleași argumente că și în cererea de recurs.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 21 februarie 2024, fiind notificată recurentului la data de 22 februarie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 117).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Anatolie Maftai s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Prin prisma art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 13 martie 2024 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului depus de avocatul Anatolie Maftai împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 130).

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Anatolie Maftai împotriva încheierii din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Actele cauzei denotă că, la data de 30 martie 2022, Anatolie Maftai a depus acțiune împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea depusă de Anatolie Maftai împotriva Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău.

La data de 12 octombrie 2023, Anatolie Maftai a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, copia hotărârii motivate din 05 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost expediată la data de 07 decembrie 2023, prin intermediul poștei terestre la adresa de domiciliu a lui Anatolie Maftai.

Copia hotărârii motivate a fost recepționată de către Anatolie Maftai la data de 13 decembrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 110)

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că Anatolie Maftai a indicat adresa de corespondență în cererea de chemare în judecată, la depunerea cererii de apel nemotivate dar și în prezentul recurs.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: notificare prin act de recunoaștere a recepționării; notificare prin poștă cu act de notificare; notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Prin urmare, ținând cont de circumstanțele faptice reținute și prevederile legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că hotărârea motivată din 05 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată recurentului, la data de 13 decembrie 2023. Or, au fost utilizate mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea copiei hotărârii motivate recurentului.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de prezentare a motivării apelului în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă pentru Anatolie Maftai, de la 14 decembrie 2023 și ținând cont de regulile de calculare a termenelor de procedură stabilite de Codul de procedură civilă a expirat la data de 12 ianuarie 2024, zi de vineri.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Raportat la cele expuse supra, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării apelului curg din momente diferite, și anume: în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sub sancțiunea art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – motivarea apelului a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Cu referire la argumentul invocat de către recurent în cererea de recurs, precum că instanța de judecată nu a motivat hotărârea în termenul prevăzut de lege și nu a publicat-o în termen, Curtea Supremă de Justiție apreciază critic acest argument al recurentului pe motiv că, conform informației de pe portalul național al instanțelor de judecată <https://jc.instante.justice.md/>, hotărârea motivată a fost publicată la data de 08 decembrie 2023, în interiorul termenului prevăzut de lege.

Or, la data de 07 decembrie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expediat, prin intermediul poștei terestre lui Anatolie Maftei copia hotărârii motivate din 05 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 108), iar conform avizului de recepție, aceasta a fost recepționată la data de 13 decembrie 2023 (f.d. 110).

În circumstanțele reținute supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului depus de către Anatolie Maftei, ca fiind inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește recurentului că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Ținând cont de cele stabilite supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în interiorul termenului cuprins între 13 decembrie 2023, data când a fost comunicată hotărârea motivată recurentului și 12 ianuarie 2024, termenul limită de prezentare a motivării apelului, acesta a dispus de suficient timp pentru a întocmi și depune în termenul stabilit la Curtea de Apel Chișinău motivarea cererii de apel.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se

datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului, Anatolie Maftai, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece Anatolie Maftai, nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, Anatolie Maftai, nu a întreprins acțiuni concrete de a se informa despre derularea examinării cauzei din momentul depunerii apelului nemotivat. Deși, atunci când persoana interesată, în speță – Anatolie Maftai, inițiază o cale de atac, în contencios administrativ, obligațiile procedurale sunt angajate în mod automat. În calitatea sa de reclamant, acesta, avea obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să își probeze pretențiile, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 12 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu legislația în vigoare, cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție o consideră întemeiată, or,

Anatolie Maftai, nu a întreprins vreo acțiune de a prezenta motivarea apelului în modul și termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motiv pentru care Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

Conform 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Anatolie Maftai și se menține încheierea din 21 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc